

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Milana Taubera a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobce: **TMBKczech s. r. o.**, IČO 29271088, se sídlem Fibichova 296/41, Adamov, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 11, o žalobě proti rozhodnutí ministra financí ze dne 30. 10. 2013, č. j. MF-35393/2013/34-RK,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Základ sporu

Ministr financí rozhodnutím ze dne 30. 10. 2013, č. j. MF-35393/2013/34-RK, zamítl rozklad žalobce a potvrdil usnesení žalovaného ze dne 28. 1. 2013, č. j. MF-27766/2013/34. Žalovaný tímto usnesením rozhodl, že žalobce dle § 27 odst. 1 písm. a), § 27 odst. 2 a § 28 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, není účastníkem správních řízení vedených Ministerstvem financí za účelem rozhodnutí o povolení provozování těch centrálně řízených samoobslužných sázkových systémů nebo jejich jakýchkoli součástí

(dále též „hazardní hry“), které jsou shodné s technickým řešením v České republice chráněným užitným vzorem č. 19397.

Ministr financí vedle výkladu § 27 a § 28 správního řádu v napadeném rozhodnutí uzavřel, že se žalobce skrze požadavek na účastenství domáhal práv plynoucích z užitného vzoru. Jelikož tato problematika je ryze soukromoprávního charakteru, kterou upravují zákony č. 478/1992 Sb. a č. 221/2006 Sb., nebyl žalovaný, jenž rozhoduje ve veřejnoprávní rovině o hazardních hrách, kompetentní v dané věci rozhodovat.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

Žalobou podanou dne 15. 1. 2014 u zdejšího soudu napadl žalobce nadepsané rozhodnutí ministra financí. Žalobce uvádí, že je na základě licenční smlouvy uzavřené s panem P. K. dne 11. 4. 2011 nabyvatelem výlučné licence k užitnému vzoru č. 19397, *Uspořádání systému samoobslužného sázkového terminálu*, zapsanému dne 9. 3. 2009 do rejstříku Úřadem průmyslového vlastnictví v Praze. Specifikovaný užitným vzorem je chráněno uspořádání systému samoobslužného sázkového terminálu řízeného centrálou sázkové společnosti.

Žalobce dále uvádí, že žalovaný na základě svého standardu č. j. 34/106819/2008 vydává žadatelům povolení k provozování hazardních her, jež spadají do rozsahu ochrany užitným vzorem. Užíváním uvedených systémů dochází k přímému zásahu do práv plynoucích z užitného vzoru. Všechny subjekty, které splnily podmínky standardu vydaného žalovaným a jimž bylo následně uděleno povolení k provozování totožného systému, porušují užitný vzor.

Žalobce se neztotožňuje se závěrem žalovaného, že nemá postavení účastníka daného řízení. Pod § 27 odst. 2 správního řádu nespádají jen případy, kdy dochází ke vzniku, změně nebo zániku nějakého práva, ale ustanovení zahrnuje i ovlivnění nebo zásahy do práv.

Žalovaný svými rozhodnutími, kterými povoluje provoz hazardních her, umožňuje, aby jejich adresáti porušovali žalobcova práva k jeho průmyslovému vlastnictví. Žalobce považuje za analogickou situaci, pokud by žalovaný povolil třetím osobám, aby bez souhlasu vlastníka používaly jeho věc. Předmětem průmyslového vlastnictví jsou nehmotné statky, které požívají stejné právní ochrany jako ostatní movité i nemovité věci. Jedná se o absolutní práva, do kterých nesmí správní orgán svojí činností zasahovat. Tvrzení žalovaného, že může udělit souhlas třetím osobám, aby zasahovaly do žalobcových práv, protože se jedná o soukromoprávní vztah, nemůže obstát. V daném případě nemá věc jen soukromoprávní rozměr, jelikož subjekty zasahují do práv žalobce až na základě povolení žalovaného, nikoli pouze ze své vůle. Jestliže subjekt potřebuje povolení žalovaného, aby mohl porušit chráněné právo, nemůže žalovaný povolení vydat, aniž by za účastníka nepřibral do řízení žalobce, kterému výkon práv z průmyslového vlastnictví náleží. Opačný postup je v rozporu s ústavněprávními principy a zásadami správního řízení.

Žalobce se proto domnívá, že rozhodnutím žalovaného je přímo dotčen na svých právech plynoucích z užitného vzoru, pročez má dle § 27 odst. 2 a § 28 správního řádu postavení účastníka v těchto řízeních. K tomu odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 31/2001-91, a ze dne 14. 11. 2012, č. j. 1 As 123/2012-31.

Žalobce závěrem navrhuje, aby soud zrušil rozhodnutí obou stupňů a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ze dne 19. 3. 2014, zn. 2100, žalovaný uvádí, že považuje žalobu za neopodstatněnou. Předmětem povolení provozovat hazardní hry je veřejnoprávní udělení práva určitou hazardní hru provozovat, nikoli provoz samotného technického zařízení. Žalovaný po odborné stránce posuzuje provozuschopnost technického zařízení, ale neposuzuje podstatu zařízení a související práva plynoucí z možné ochrany takového technického řešení, což vyplývá i ze Standardu centrálního loterního systému s interaktivními videoloterními terminály ze dne 17. 12. 2008, č. j. 34/106819/2008. Uvedený závěr potvrzuje i rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2013, č. j. Cm 1/2013-321.

Žalovaný dále uvádí, že problematika užitných vzorů je upravena samostatnými zákony. Žalovaný ale nemá k této problematice žádnou působnost a kompetenci, a proto nerozhoduje o právu k provozování předmětu ochrany. Uplatňování práv z užitného vzoru je ryze vztahem soukromoprávním. Případný soukromoprávní spor nebrání vydání rozhodnutí v oblasti veřejného práva a není zároveň dotčeno ani soukromoprávní vypořádání případných nároků, ve kterém správní orgán nefiguruje.

Žalovaný zastává názor, že žalobce nemůže mít postavení účastníka řízení dle § 27 správního řádu. Současně odmítá závěr, že jakákoli dotčení práv znamená možnost využití institutu účastenství. V daném případě musí existovat hmotněprávní poměr k věci a přímé dotčení práv. Jelikož žalobce odvozuje svoje účastenství z práv plynoucích z užitného vzoru, nejedná se o přímé dotčení. Nadto žalovaný zjistil, že užitný vzor č. 19397 byl pravomocně vymazán ke dni 28. 1. 2014 a patent č. 299791 byl pravomocně zrušen ke dni 7. 12. 2009.

Závěrem se žalovaný v kontextu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, domnívá, že žalobce není účastníkem řízení a není aktivně legitimován k podání žaloby proti předmětným rozhodnutím. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu dle § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), odmítl.

III.

Posouzení žaloby

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb.,

soudní řád správní), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Soud neshledal důvody pro postup dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., jak navrhoval žalovaný, neboť žalobce napadl žalobou rozhodnutí, jímž bylo rozhodováno právě o jeho účastenství v probíhajících řízeních. Rozhodnutí vydaná na základě § 28 odst. 1 správního řádu přitom podléhají soudnímu přezkumu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 222/2014-147, č. 3288/2015 Sb. NSS; všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na: www.nssoud.cz).

Soud rozhodl ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, protože žádná ze stran s takovým postupem nevyjádřila nesouhlas.

Žaloba není důvodná.

Předmětem sporu je posouzení právní otázky, zda mohl být žalobce účastníkem všech probíhajících správních řízení, ve kterých měl žalovaný rozhodovat o vydání povolení k provozování hazardních her, z titulu ochrany svých práv chráněných užitným vzorem č. 19397.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (dále jen „loterijní zákon“), „[p]rovozování loterií a jiných podobných her je zakázáno, s výjimkou případů stanovených tímto zákonem. Účelem tohoto zákona je vymezit rámec pro zákonem povolené podnikání v oblasti loterií a jiných podobných her a pro jejich provozování, přispět k ochraně osob, které se účastní loterií a jiných podobných her, a k omezení společenských rizik této účasti“.

Podle § 4 odst. 1 věty první loterijního zákona „[l]oterie a jiné podobné hry mohou být provozovány pouze na základě povolení vydaného příslušným orgánem“.

Podle § 27 odst. 2 správního řádu „[ú]častníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech“.

Žalobce namítá, že mu přísluší právo účastnit se správních řízení o udělení povolení k provozování hazardní hry na základě § 27 odst. 2 správního řádu. Přímé dotčení práv zahrnuje podle jeho názoru i ovlivnění nebo zásah do jeho práv. Žalovaný svými rozhodnutími umožňuje, aby žadatelé o povolení hazardní hry porušovali žalobcova práva k jeho průmyslovému vlastnictví.

Smyslem loterijního zákona je regulace hazardních her za účelem ochrany jednotlivců i společností před možnými patogenními účinky hraní hazardních her a vymezení podnikatelského rámce pro jejich provozování (§ 1 odst. 1 loterijního zákona). Prostředkem této regulace je zásada, že hazardní hry mohou být na území České republiky provozovány jen na základě povolení (§ 4 odst. 1 věty první loterijního zákona). Účelem správního řízení, na základě kterého je povolení vydáváno, je ověření, zda jsou splněny zákonem stanovené předpoklady pro provoz hazardní hry (zejména § 4 odst. 2 a § 50 odst.

3 loterijního zákona). Předmětem tohoto správního řízení je rozhodování o udělení veřejnoprávního oprávnění k provozování určité hazardní hry.

Soud pro pořádek uvádí, že řízení vedoucí k vydání povolení k provozování hazardní hry je zahajováno na základě žádosti zájemce, který tak má postavení účastníka řízení dle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu. Žalobce na základě tohoto ustanovení nemůže být účastníkem řízení, neboť není žadatelem o vydání povolení k provozu hazardní hry a ani s ním nevytváří společenství práv nebo povinností. Soud dále uvádí, že ani loterijní zákon neobsahuje zvláštní ustanovení o účastenství z titulu dotčení soukromých práv, aby mohl být žalobce účastníkem řízení dle § 27 odst. 3 správního řádu.

Soud dále dospěl k závěru, že žalobci nepřísluší účastenství v řízení o povolení hazardní hry ani na základě § 27 odst. 2 správního řádu. Toto ustanovení zakládá účastenství dotčeným osobám tehdy, pokud rozhodnutí ve věci se může přímo dotknout jejich práv. Ohledně míry dotčení komentářová literatura uvádí, že „[m]usí být však splněna podmínka, že práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím dotčeny přímo, tedy bezprostředně, nepostačovalo by dotčení práv nepřímou, např. prostřednictvím jiné osoby [...], nebo prostřednictvím jiné právní skutečnosti, do které se obsah rozhodnutí ve správním řízení promítá a kterážto právní skutečnost se teprve postavení dotčené osoby přímo dotýká [...]“ (Vedral, J. Správní řád. Komentář. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 331). Obecně se citované ustanovení vztahuje na „[...] osoby, jejichž postavení by se mohlo [...] v důsledku rozhodnutí změnit“ (Vedral, J. 2012 op. cit. s. 334).

Ze shora popsaného účelu řízení o udělení povolení k provozování hazardní hry vyplývá, že žalovaný vydáním povolení uděluje žadatelům veřejnoprávní oprávnění k podnikání v oblasti hazardních her stanoveným způsobem a v konkrétním místě a čase, aniž by posuzoval nebo byl povinen posuzovat možné soukromoprávní otázky tohoto podnikání. Jelikož předmětem rozhodování je pouze ono veřejnoprávní oprávnění k podnikání, k jakémukoli dotčení soukromých práv může dojít jen nepřímo až prostřednictvím jiné právní skutečnosti.

Podobným případem účinků řízení o udělení veřejnoprávní licence na soukromá práva se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 8. 2009, č. j. 8 As 18/2008-74, v němž posuzoval účastenstvím vlastníka sousedního pozemku v řízení o udělení licence k podnikání v oblasti plynárenství týkající se výlučně podmínek pro provozování plynárenského zařízení podnikatelským způsobem. Nejvyšší správní soud shrnul, že „[t]aké v řízení o koncesi dle živnostenského zákona nemohou být účastníkem řízení jiné osoby než žadatel; správní orgán rovněž posuzuje pouze splnění předpokladů pro udělení koncese, přičemž zamítnout žádost může jen tehdy, není-li splněna některá z všeobecných či zvláštních podmínek pro provozování živnosti nebo trvá překážka provozování živnosti nebo nesouhlasí-li s udělením koncese orgán státní správy příslušný podle přílohy č. 3 k živnostenskému zákonu (§ 53 odst. 2 živnostenského zákona). Obdobně dle § 8 odst. 1 energetického zákona může úřad zamítnout žádost jen „neprokázal-li žadatel splnění podmínek podle § 5“. Znamená to, že při splnění zákonem stanovených podmínek musí správní orgán licenci udělit, nemá volbu, zda tak učiní či nikoliv. Splnění či nesplnění těchto požadavků je výlučně na žadateli. Tím, že státní orgán posuzuje pouze splnění předpokladů pro udělení povolení k podnikatelské činnosti konkrétního subjektu, a rozhoduje tedy o jeho právech a povinnostech, těžko by bylo možné

uznat přímé dotčení práv či povinností třetích osob. Faktický dopad výkonu podnikatelské činnosti je pak předmětem zcela jiných řízení (ať již správních či soudních, např. v civilním, ale i trestním řízení)“. Zdejší soud konstatuje, že i v nyní posuzovaném případě by mohl být žalobce dotčen až faktickým výkonem podnikatelské činnosti, která by nerespektovala jeho výlučnou soukromoprávní licenci k užitému vzoru, nikoli ale samotným povolením k podnikatelské činnosti v oblasti hazardních her.

Soud dále uvádí, že vydáním povolení k provozování určité hazardní hry žalovaný žádným způsobem neaprobuje porušování soukromých práv žalobce. Žalobcova práva zkrátka nejsou předmětem takového řízení a jejich ochrana není rozhodnutím žalovaného nikterak dotčena, což vyplývá i ze skutečnosti, že uplatňování soukromého a veřejného práva je v tuzemské právní tradici do velké míry na sobě nezávislé (srov. § 1 odst. 1 věta druhá zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Žalobcem uváděný příměr, že žalovaný jedná tak, jako by povoloval třetím osobám, aby používaly nemovitou věc bez souhlasu jejího vlastníka, není případný. Žalovaný totiž žádným způsobem nerozhoduje o soukromých právech žalobce, ale pouze o veřejnoprávním oprávnění k podnikatelské činnosti.

Žalovaný svým rozhodováním také nezasahuje do soukromých práv žalobce. Žalobcova soukromá práva by totiž mohla být dotčena až na základě faktického provozování loterií určitým subjektem, který by nerespektoval žalobcovu výlučnou licenci k užitému vzoru. Žalobce se proto mylí, pokud se domnívá, že veřejnoprávní rozměr spojený s povolováním hazardních her nějakým způsobem modifikuje způsoby ochrany soukromých práv.

Standardně je ochrana subjektivních práv svěřena především soudům (srov. čl. 90 Ústavy České republiky, čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a jiné orgány ji zajišťují jen v určitých oblastech. Na stejném principu je konstruována i ochrana práv plynoucích z duševního vlastnictví (srov. § 4 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví; § 15 zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů; § 13 odst. 2 a § 19 zákona č. 478/1992 Sb., o užitečných vzorech). Soud si je vědom skutečnosti, že pro žalobce by bylo mnohem pohodlnější, pokud by ochrana jeho soukromých práv byla zajištěna v rámci bezplatného účastenství ve správním řízení, namísto vedení nákladného řízení soudního. Žalovaný však není orgánem, v jehož působnosti by bylo řešení soukromoprávních sporů týkajících se průmyslových práv. Pokud žalobce v rámci žaloby uvádí, že je zasahováno do jeho soukromých práv, je pouze na něm, aby využil vhodný právní prostředek k zajištění jejich ochrany.

Pokud žalobce považuje postup žalovaného za rozporný s ústavněprávními principy a zásadami správního řízení, soud konstatuje, že námitka tohoto obsahu je natolik obecná, že neumožňuje hlubší soudní přezkum. Žalobce neuvedl, jaké principy a zásady měly být jednáním žalovaného porušeny. Soud proto pouze obecně konstatuje, že výkon veškeré veřejné moci je omezen zásadou zákonnosti (čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, § 2 odst. 1 správního řádu), protože by žalovaný jednal v rozporu se svojí zákonnou kompetencí, pokud by poskytoval ochranu žalobcovým soukromým právům v řízení, které k tomu není ze své povahy určeno. Stejně tak soud dodává, že správní orgány mohou prosazovat a chránit jen takové zájmy, které jsou jim zákonem svěřeny (§ 2 odst. 2 a 4

správního řádu). V rámci povolování hazardních her jsou tyto zájmy vymezeny zejména v § 1 odst. 1, § 4 odst. 2 a § 50 odst. 3 loterijního zákona. Jelikož mezi nimi není uvedena ochrana soukromých průmyslových práv, nebylo povinností žalovaného, aby se zabýval otázkou licence k užitému vzoru určité hazardní hry. Soud proto neshledal porušení uvedených zásad.

Pokud žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 31/2001-91, č. 683/2005 Sb. NSS, zdejší soud se od závěrů tohoto rozsudku nijak neodchýlil. V nyní posuzovaném případě dospěl totiž k závěru, že řízení o povolení hazardní hry nemá na žalobce, jako držitele licence k užitému vzoru, žádné přímé právní účinky. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2012, č. j. 1 As 123/2012-31, č. 2765/2013 Sb. NSS, pak není na případ žalobce zjevně aplikovatelný, protože obce mají v kontextu řízení o povolení hazardních her zcela jiné postavení než žalobce. Obce se mohly před změnou právní úpravy účastnit řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu zejména z toho titulu, že v rámci svého ústavně garantovaného práva na územní samosprávu byly tvůrci obecně závazných vyhlášek, kterými regulovaly hazardní hry na svém území. Obce také jako veřejnoprávní korporace zabezpečují oproti žalobci celou řadu veřejných zájmů. Citovaná judikatura proto nic nemění na závěru zdejšího soudu.

Závěrem soud konstatuje, že se blíže nezabýval tvrzeními žalobce ohledně existující licenční smlouvy, znaleckého posudku, a standardu žalovaného ze dne 17. 12. 2008, č. j. 34/106819/2008, který specifikuje požadavky na loterní systém s interaktivními videoloterními terminály, neboť tato tvrzení neměla, byť rozsahem tvoří polovinu žaloby, žádný význam pro posouzení předložené právní otázky týkající se účastenství žalobce v předmětných správních řízeních.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení

rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. srpna 2017

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
S. K.